

Emisiunile de aur ale regelui Carol al II-lea

Dan ILIE*

După depășirea dificultăților din primii ani de domnie a lui Carol al II-lea, cauzate de marea criză mondială, dezvoltarea economică a României interbelice a atins punctul culminant, 1938 fiind anul în care au fost înregistrați cei mai buni indicatori ai producției industriale din țara noastră. Tot în această perioadă este reînființată Monetăria Națională¹, moneda metalică fiind bătută din nou în țară, reafirmându-se astfel suveranitatea națională.

În anii 1939 și 1940 au fost realizate două emisiuni jubiliare din aur dedicate centenarului nașterii regelui Carol I, respectiv aniversării a 10 ani de domnie a lui Carol al II-lea. Ele nu au avut o funcție comercială, fiind oferite apropiaților Casei Regale și înalților demnitari ai Statului, iar o mare parte au rămas în posesia regelui. Din acest motiv sunt considerate unele dintre cele mai „misterioase” emisiuni românești moderne.

Datorită caracterului mai degrabă particular al acestora, o serie de elemente legate de realizarea lor au rămas necunoscute. Vom lămuri o parte dintre ele, pe baza unor documente de arhivă provenind de la Banca Națională a României.

Începând cu anul 1929², România nu mai emisese monede jubiliare din aur. În decembrie 1937, guvernatorul BNR Mitiță Constantinescu, dorind să reia această tradiție, îl desemnează cu realizarea lor pe Emil W. Becker, „artist sculptor statuar și medalist”, cu o bogată experiență medalistică. În perioada 1933-1935, acesta executase pentru viitoarea Monetărie Națională medalii și plachete din bronz³, precum și o serie de machete de gips pentru monede de 100 și 200 lei din argint⁴, care ulterior nu s-au mai realizat.

Pentru onorarea comenzii primite, Emil W. Becker a executat 60 de desene, dintre care regele a ales 12, care au fost realizate în modelaj, gips și bronz, precum și ștanțele negative și pozitive. Cu aceste matrițe au fost confecționate din bronz aurit 12 monede de probă, care în final au primit aprobarea guvernatorului BNR.

Execuția monedelor a decurs anevoios, din moment ce artistul s-a simțit dator să explice că a avut nevoie de „16 luni de lucru zi de zi” pentru finalizarea lor. Este posibil ca inițial să se fi dorit ca această emisiune să constituie cadoul Băncii Naționale pentru cea de-a 45-a aniversare, în octombrie 1938, a regelui Carol al II-lea. Acest termen fiind depășit, a fost ales un eveniment conjunctural, centenarul nașterii lui Carol I, însă pe niciuna dintre piese nu apare vreo referire la personajul aniversat.

* Banca Națională a României; Dan.Ilie@bnro.ro

¹ Inaugurarea oficială a avut loc la 1 decembrie 1935. Prima monetărie a României moderne a funcționat din 24 februarie 1870, pe șoseaua Kiseleff, încetându-și complet activitatea la începutul secolului XX.

² Este vorba despre emisiunea „Ferdinand”, care a fost bătută în anii 1928-1929.

³ Amintim aici medaliala și placheta dedicate Primului

congres al Societății Numismatice Române, medaliile bătute cu ocazia centenarului orașului Alexandria, Expoziției-târg a industriei românești etc.

⁴ În locul lor a fost bătută moneda de 250 de lei 1935, realizată de sculptorul Ion Jalea. Patru dintre aceste machete se păstrează la Muzeul BNR; D. Ilie, *Proiecte și probe monetare din colecția Muzeului BNR*, comunicare la Al XXIII-lea Simpozion Național de Numismatică, Pitești, 26-27 octombrie 2006.

Legea nr. 489, pentru baterea monedelor, a fost promulgată prin Decretul nr. 2301 din 3 iunie 1939⁵. La acea dată, preparativele pentru fabricarea lor erau deja avansate. Din dispoziția ministrului de finanțe (în același timp și guvernator al BNR), Banca Națională eliberase pe 27 mai 1937 o primă cantitate de aur, urmată de alta la apariția legii⁶.

Emisiunea cuprindea monede de 20 și 100 lei, precum și piese mari, fără valoare nominală, denumite în lege „galbeni de podoabă”, echivalente cu 12 ducăți. Fiecare piesă din set a fost bătută în două tipuri diferite⁷.

Precizăm că piesele cu aceste valori nominale nu aveau nicio legătură cu sistemul monetar românesc existent în acel moment, valoarea lor intrinsecă fiind mult mai mare decât cea nominală.

Emisiunea s-a realizat într-un interval extrem de scurt, de numai o săptămână. În cele ce urmează transcriem documentul care prezintă modul în care piesele au fost predate Băncii Naționale⁸:

<u>Data</u>	A. Medalii	
	„România”	„Cosaș”
predate până la 13.VI.39	90 buc — 3.698,58 gr.	3.702,93 gr.
predate până la 14.VI.39	60 buc — 2.458,20 gr.	2.430,15 gr.
predate până la 20.VI.39	50 buc — 2.030,20 gr.	2.009,70 gr.
predate până la 20.VI.39	100 buc — 4.220,00 gr.	4.222,50 gr.
	Total: 300 buc. — 12.406,98 gr.	12.365,28 gr.

<u>Data</u>	B. 100 Lei	
	„Arhanghel”	„Cruce”
predate până la 13.VI.39	130 buc — 4.227,71 gr.	4.227,02 gr.
predate până la 14.VI.39	20 buc — 651,90 gr.	650,20 gr.
predate până la 20.VI.39	50 buc — 1.619,60 gr.	1.624,60 gr.
predate până la 20.VI.39	100 buc — 3.244,50 gr.	3.248,50 gr.
	Total: 300 buc. — 9.743,71 gr.	9.750,32 gr.

<u>Data</u>	C. 20 Lei	
	„Vultur”	„Stemă”
predate până la 13.VI.39	130 buc — 858,20 gr.	861,14 gr.
predate până la 14.VI.39	20 buc — 132,40 gr.	132,75 gr.
predate până la 20.VI.39	50 buc — 334,10 gr.	352,65 gr.
predate până la 20.VI.39	100 buc — 4.220,00 gr.	4.222,50 gr.
	Total: 300 buc. — 1.985,70 gr.	2005,54 gr.

Încheiere

Din cantitatea de aur obținută din topire s-au bătut:
 600 monete mari în greutate de 24.772,26
 600 monete mijlocii în greutate de 19.494,03
 600 monete mici în greutate de 3.991,24

⁵ O. Iliescu, *Istoria monetei în România*, București, 2002, p. 78.

⁶ Arhiva BNR, Fond Serviciul Aurului, Dosar 18/1939, f. 13.

⁷ Ministerul Finanțelor, *Monetăria Națională. 10 ani de*

activitate 1935-1945, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului — Imprimeria Națională, 1945, p. 77-78.

⁸ Arhiva BNR, Fond Serviciul Aurului, Dosar 18/1939, f. 55-56.

Una din necunoscutele acestei emisiuni este tirajul. Catalogele de specialitate (chiar și volumul dedicat aniversării a 10 ani de la înființarea Monetăriei Naționale) păstrează o discreție totală în această privință sau prezintă cifre eronate⁹.

După cum am precizat, seturile au fost oferite înalților demnitari ai statului și apropiaților Casei Regale, în distribuirea lor aplicându-se o anumită „schemă”:

Primul ministru Armand Călinescu și ministrul justiției Victor Iamandi au primit câte două seturi mari, restul miniștrilor câte unul, iar subsecretarii de stat câte un set mic. Celor șapte consilieri regali le-a fost oferit câte un set mare. Printre beneficiari se număra și conducerea Băncii Naționale: guvernatorul M. Constantinescu și viceguvernatorul C.T. Teodorescu au primit câte două seturi mari, administratorii, casierul central și inspectorul general câte un set mare, cenzorii câte un set mic. Membrii Casei Regale au primit nouă seturi mari și nouă galbeni, iar cea mai mare cantitate a revenit, evident, familiei regale, adică 24 de seturi mari: Regele 11, Marele Voievod de Alba Iulia 6, principesa Elisabeta 6, Diadocul Paul al Greciei 1 set mare.

De asemenea, 11 personalități au primit câte un set mare: șeful Marelui Stat Major (general Tenescu), M. Moruzov, șeful Serviciului Secret, industriașul N. Malaxa, C. Rădulescu-Motru, președintele Academiei Române, general V. Dobrowski (primarul general al Capitalei), Ionescu Trăilă, D. Gusti, C. Moșil, președintele Societății Numismatice, Procopiu, secretar general la Ministerul Finanțelor și directorul general al Monetăriei, N. Mihăilescu.

Un set mare era format din șase piese (câte două pentru fiecare nominal), iar un set mic, din trei. Distribuirea monedelor și colecțiilor s-a făcut în baza dispoziției guvernatorului, beneficiarii semnând chitanțe de primire.

Până la 28 decembrie 1939 s-au vândut două piese de 20 lei, două piese de 100 lei și doi galbeni mari și s-au distribuit 182 piese de 20 lei, 182 piese de 100 lei și 191 de galbeni¹⁰. Din documentele cercetate până în prezent nu reiese dacă distribuția lor a continuat și după această dată sau dacă ele au rămas în tezaurul BNR.

În ceea ce privește emisiunea din anul 1940, aceasta urmează același tipic ca și cea din anul precedent. Prin Decretul-lege 1775 din 31 mai, Ministerul Finanțelor este autorizat să bată monede jubiliare din aur. Pe 4 iunie, Consiliul de Administrație al BNR a hotărât să ofere gratuit cantitatea de aur necesară și se angaja să suporte cheltuielile de producție a noii emisiuni, bătută „pentru a se comemora 10 ani de glorioasă domnie a Majestății Sale Regele Carol al II-lea”¹¹. Hotărârea precizează și tirajul acestei emisiuni, 500 de serii complete, și conținea aceleași valori, tot în câte două variante. Inițial fusese fixat un tiraj mai mare, 1000 de serii de șase monede, mărit ulterior la 1500¹². Contribuția Băncii Naționale la această aniversare era completată de alte cadouri: o lucrare omagială compusă din 10 volume¹³ și alte trei obiecte din aur — o placă reproducând harta României în relief, o farfurie și o cană de vânătoare¹⁴.

Pentru realizarea noilor monede s-a apelat la Emil W. Becker, dar și la alți doi artiști, Arie Murnu, autor al multora dintre bancnotele românești din perioada interbelică și la tânărul artist Haralambie Ionescu, care se va impune în anii următori drept gravorul oficial al Monetăriei din București. În final, după proiectele

⁹ E. Schäffer, B. Stambuliu, *România. Proiecte, probe monetare și catalogul monedelor emise*, București, 2009, p. 267-271; emisiunea 1940 la p. 272-276.

¹⁰ Arhiva BNR, Fond Serviciul Aurului, Dosar 2/1939, f. 67-71.

¹¹ Arhiva BNR, Fond Consiliul de Administrație, Dosar 314/1940, f. 140.

¹² Arhiva BNR, Fond Serviciul Aurului, Dosar 18/1939-1940, f. 70.

¹³ Ședința Consiliului de Administrație din 18 mai 1940.

¹⁴ Ședința Consiliului de Administrație din 25 mai 1940.

lui Becker au fost bătute cele două variante de galbeni și câte una dintre celelalte valori, A. Murnu și H. Ionescu realizând, în colaborare, celelalte monede¹⁵.

Distribuirea noii emisiuni s-a făcut în același mod ca în anul precedent. Până la data de 22 iunie 1940 se distribuieră 333 de colecții mari, 25 de colecții mici și cinci galbeni¹⁶. O colecție mare era compusă din șase piese, iar o colecție mică din trei piese.

Membrilor guvernului le-au fost alocate 20 seturi mari și 11 mici, consilierilor regali 10, casei civile a regelui 12 mari, două mici și cinci galbeni, diferitelor persoane și instituții 19 mari și 12 mici, consiliului de administrație al BNR 48 de seturi mari. Însă principalul beneficiar a fost și de data aceasta Casa Regală, care și-a oprit 225 de seturi mari și, în special regele însuși, cu 120 de seturi.

Un aspect asupra căruia nu se insistă în cazul emisiunilor moderne este cel al greutății lor. Datorită tehnicilor avansate cu care acestea sunt realizate, este de presupus că nu pot fi înregistrate depășiri semnificative față de toleranța emisă legal. Cu toate acestea, în cazul de față, am avut surpriza de a constata diferențe mari față de greutatea oficială, chiar și între monede făcând parte din aceeași serie.

Astfel, cele 58 de piese de 100 de lei verificate se încadrează între 31,52 grame și 33 grame, iar în cazul galbenilor (64 de exemplare) avem o piesă cu greutatea de numai 39,06 grame, cu aproape 3 grame sub standard, dar și una de 43,85 grame. Aceste diferențe apar în condițiile în care toleranța admisă de lege era de 5‰, deci în cazul nostru, pentru o monedă de cca 40 g toleranța ar fi de 0,2 g.

De altfel, aceste probleme au fost observate încă din 1939, în timpul procesului de fabricație, când se constata că pierderile sunt mult mai mari chiar și față de cele admise în 1886, la vechea Monetărie. Această situație a fost explicată prin faptul că Monetăria, fiind la început de drum, nu dispunea de utilajele necesare prelucrării într-un timp atât de scurt a unei cantități mari de aur, fiind necesare din acest motiv mai multe baterii la presă. Situația pare să se fi îndreptat în parte în 1940, când diferențele sunt sensibil mai mici.

Tabelul I. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1939.

Numele / Calitatea	Galbeni	100 lei	20 lei
MS Regelui	22	22	22
MS Marelui Voevod	12	12	12
ASR Principesa Elisabeta	12	12	12
ASR Diadocul Paul al Greciei	2	2	2
Casa MS Regelui			
Ernest Urdăreanu, Ministrul Palatului	6	6	6
Scanavi, șambelanul Curții ASR Principesei Elisabeta	2	2	2

¹⁵ Ministerul Finanțelor, *Monetăria Națională. 10 ani de activitate 1935-1945*, Monitorul Oficial și Imprimeriile

Statului — Imprimeria Națională, 1945, p. 78-79.

¹⁶ Arhiva BNR, Fond Serviciul Aurului, Dosar 1/1940.

Numele / Calitatea	Galbeni	100 lei	20 lei
General Ilassievici	2	2	2
General Ballif	2	2	2
Baron Stârcea	2	2	2
Mareșal Flondor	2	2	2
Ministru Mocciony	2	2	2
General Condiescu	1		
Colonel Filitti	1		
Colonel Rusescu	1		
Colonel Stavăr	1		
Colonel Ullea	1		
Lt. Col. Mihăilescu	1		
Maior Ilie Radu	1		
Comandor Știubei	1		
Eugen Buhman	1		

Tabelul II. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1939.

Numele / Calitatea	Galbeni	100 lei	20 lei
Înalți demnitari / Consilieri regali			
Dr. C. Angelescu	2	2	2
C. Argetoianu	2	2	2
Prof. N. Iorga	2	2	2
Prof. G.G. Mironescu	2	2	2
George Tătărăscu	2	2	2
General A. Văitoianu	2	2	2
Dr. Al. Vaida Voevod	2	2	2
Guvernul			
Prim ministru Armand Călinescu	4	4	4
Subsecretar Stat M. Măgureanu	1	1	1
Apărarea Națională: Subsecretar Stat G-ral G. Mihail	1	1	1

Numele / Calitatea	Galbeni	100 lei	20 lei
Înalți demnitari / Consilieri regali			
Interne: Subsecretar Stat Coriolan Baran	1	1	1
Subsecretar Stat Eug. Titeanu	1	1	1
Gabriel Marinescu, Prefectul Capitalei	2	2	2
Justiție: Ministru Victor Iamandi	4	4	4
Afacerile Străine: Ministru Gr. Gafencu	2	2	2
Aer și Marină: Ministru Gl. Adj. Paul Teodorescu	2	2	2
Agric. și Domenii: Prof. N. Cornățeanu	2	2	2
Subsecretar Stat M. Șerban	1	1	1
Culte și Arte: Ministru Nicolae Zigre	2	2	2
Subsecretar Stat Pr. Nae Popescu	1	1	1
Subsecretar Stat IM Sadoveanu	1	1	1
Ec. Națională: Ministru Ing. Ioan Bujoiu	2	2	2
Subsecretar Stat Prof. V. Jinga	1	1	1
Educație Națională: Ministru Prof. Petre Andrei	2	2	2
Subsecretar Stat DV Toni	1	1	1
Înzestrare: Ministru Victor Slăvescu	2	2	2
Lucrări Pub. și Comun.: Ministru M. Ghelmengeanu	2	2	2
Inventar. Avuției: Ministru Traian Pop	2	2	2
Minorități: Ministru prof. S. Dragomir	2	2	2
Munca: Ministru M. Ralea	2	2	2
Sănătate și Oc. Sociale: Ministru G-ral Dr. N. Marinescu	2	2	2

Tabelul III. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1939.

Banca Națională a României	Galbeni	100 lei	20 lei
Guvernator: M. Constantinescu	4	4	4
Vice Guvernator: C.T. Teodorescu	4	4	4
Administratori: C.I. Băicoianu	2	2	2
O. Kiriacescu	2	2	2
C. Stoicescu	2	2	2

Banca Națională a României	Galbeni	100 lei	20 lei
I. Lapedatu	2	2	2
Eug. Savu	2	2	2
A. Otoiu	2	2	2
G. Cesianu	2	2	2
M. Romniceanu	2	2	2
V. Bădulescu	2	2	2
Președ. Cons. Cenzori B.N.R.: Chr. Simionescu	1	1	1
Cenzori: H. Bănescu	1	1	1
I. Ciocârlie	1	1	1
D. Cristescu	1	1	1
Gh.N. Leon	1	1	1
M. Lăzeanu	1	1	1
M. Mărcuș	1	1	1
Insp. G-ral: Ilie Mecu	2	2	2
Casier Central: Gh. Răzuș	2	2	2

Tabelul IV. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1939.

Diferite personalități	Galbeni	100 lei	20 lei
General Fl. Tenescu, Șeful Marelui Stat Major	2	2	2
General V. Dombrowsky, primarul gl. al Capitalei	2	2	2
Moruzov, șeful Serviciului Secret	2	2	2
A. Rădulescu, Prim Președinte Curtea de Casație	2	2	2
N. Malaxa	2	2	2
Ionescu-Brăila	2	2	2
Prof. D. Gusti	2	2	2
Procopiu, Secretar General, M. Finanțe	2	2	2
Mihăilescu, Director General Monetărie	2	2	2
Rădulescu- Motru, Președintele Ac. Române	2	2	2
C. Moisil, Președ. Soc. Numismatice	2	2	2

Tabelul V. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1940.

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
MS Regelui, Familiei Regale și Casei Regale		8 iunie 1940	225		
Guvernul					
Gh. Tătărescu	prim ministru	8 iunie	3		
St. Ciobanu	ministru	8 iunie	1		
Silviu Dragomir	ministru	8 iunie	1		
Mircea Cancicov	ministru	8 iunie	1		
Constantin Giurăscu	ministru	8 iunie	1		
Traian Popp	ministru	8 iunie	1		
Radu Portocală	ministru	12 iunie	1		
ing. Ion Macovei	ministru	11 iunie	1		
Mihai Ralea	ministru	11 iunie	1		
dr. N. Hortolomei	ministru	11 iunie	1		
Ing. I. Gigurtu	ministru	11 iunie	1		
General Ilcușu	ministru	11 iunie	1		
G. Ionescu Sisești	ministru	11 iunie	1		
M. Ghelmegeanu	ministru	11 iunie	1		
Aurelian Benteoiu	ministru	11 iunie	1		
Ioan Cristu	ministru	11 iunie	1		
Victor Slăvescu	ministru	11 iunie	1		
Petre Andrei	ministru	11 iunie	1		
G-I Achil Diclescu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Horia Grigorescu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Gh. Gh. Vântu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Contraamiral Păiș	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Al. Crețianu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
D.V. Toni	subsecretar de stat	11 iunie		1	
G-I C. Niculescu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Prof. M. Șerban	subsecretar de stat	11 iunie		1	
N. Sibiceanu	subsecretar de stat	11 iunie		1	
Dr. Petre Topa	subsecretar de stat	11 iunie		1	
George Grigorovici	subsecretar de stat	11 iunie		1	

Tabelul VI. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1940.

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
Consilieri regali					
Dr. Vaida Voievod	consilier regal	11 iunie	1		
C. Argetoianu	consilier regal	11 iunie	1		
I. Mihalache	consilier regal	12 iunie	1		
Dr. C. Anghelescu	consilier regal	12 iunie	1		
Gen. Văitoianu Ar.	consilier regal	12 iunie	1		
Nicolae Iorga	consilier regal	12 iunie	1		
A.C. Cuza	consilier regal	12 iunie	1		
Gh. Gh. Mironescu	consilier regal	12 iunie	1		
Victor Iamandi	consilier regal	12 iunie	1		
Victor Antonescu	consilier regal	12 iunie	1		
Casa civilă a M.S.R.					
Lt. col. Dămăceanu	aghiotant regal	7 iunie	1		
Lt. col. Mihăilescu	aghiotant regal	7 iunie	1		
col. Filitti	aghiotant regal	7 iunie	1		
col. Pastia	aghiotant regal	7 iunie	1		
Lt. col. Klaus	aghiotant regal	7 iunie	1		
I.V. Stârcea	Maestru de ceremonii	7 iunie	1		
Gen. Ilasievici	aghiotant regal	7 iunie	1		
C. Flondor	M. Curții Regale	7 iunie	1		
A. Mociony	M. Vânătorii	7 iunie	1		
Radu D. Rusescu col.	aghiotant regal	7 iunie	1		
Eugen Buchmann	secretar part.	7 iunie	1		
I.V. Stavăr	Prefectul Palat	7 iunie	1		
Maior Ilie Radu	ofițer de ordonanță	12 iunie		1	
Maior Mircea Tomescu	ofițer de ordonanță	12 iunie		1	
Cpt. V. Plăsnilă	ofițer de ordonanță	11 iunie			1
Cpt. G. Stănescu	ofițer de ordonanță	11 iunie			1
I. Mihăescu	șef de cabinet	11 iunie			1

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
Davidescu	șef de cabinet	11 iunie			1
Căp. V. Iliuț	ofițer de ordonanță	11 iunie			1
Gen. Fl. Tenescu	șef de Stat Major	12 iunie	1		
Gen. Const. Constantin	subșef de Stat Major	15 iunie		1	
Gen. Ramiro Enescu	subșef de Stat Major	15 iunie		1	
Gen. David Popescu	subșef de Stat Major	15 iunie		1	
Gen. Șteflea	subșef de Stat Major	12 iunie		1	

Tabelul VII. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1940.

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
Monetăria Națională					
Ing. N. Mihăilescu	Directorul	12 iunie	1		
Ing. Șt. Cantacuzino	sub director	12 iunie		1	
I. Răcuci	șef contabil	12 iunie		1	
I. Stănescu	casier	12 iunie		1	
Ing. I. Saul	inginer	12 iunie		1	
Ing. I. Noica	inginer	12 iunie		1	
Ing. O. Dragnea	inginer	12 iunie		1	
Straja Țării	instituție	12 iunie	1		
Gen. V. Dombrowschi	Primar general	12 iunie	1		
Andrei Rădulescu	Prim. Preș. C. Casație	12 iunie	1		
Gen. David Popescu	Ministr. Interne	12 iunie	1		
Casieria BNR					
Gheorghe Răzuș	casier central	12 iunie	1		
Al. Dumitrescu	Controlor gen.	12 iunie		1	
Victor Iamandi	ministru	12 iunie	1		
Vasile Stoica	subsecretar stat	12 iunie		1	
T. Sidorovici	ministru	12 iunie	1		

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
Ionescu Brăila	Dir. Minist. Agr.	12 iunie	1		
Rădulescu Motru C.	Preș. Ac. Rom.	2 iulie	1		
Prof. Moisil	numismat	2 iulie	1		
M. Moruzov	șeful S.S.	2 iulie	1		
Gen. C. Niculescu	ministru	2 iulie	1		
N. Malaxa	industriaș	2 iulie	1		
N. Bălău	dir. de cabinet	2 iulie	1		
Casa ASR Pr. Elisabeta		2 iulie	1		
Bideanu	ministru	2 iulie	1		
Gen. Gh. Mihail	ministru	2 iulie	1		

Tabelul VIII. Lista beneficiarilor emisiunii jubiliare din 1940.

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
Consiliul de Ad-ție al BNR					
M. Contantinescu	guvernator	-	4		
C.T. Teodorescu	vice guvernator	-	4		
C.I. Băicoianu	administrator	-	3		
O. Kiriacescu	administrator	-	3		
Ion Lapedatu	administrator	-	3		
Costin Stoicescu	administrator	-	3		
Adrian Oțoiu	administrator	-	3		
George Cesianu	administrator	-	3		
Eugen Savu	administrator	-	3		
Mihail Romniceanu	administrator	-	3		
Victor Bădulescu	administrator	-	3		
Chr. Simionescu	cenzor	-	2		
Dim. Cristescu	cenzor	-	2		
Dr. Gh. N. Leon	cenzor	-	1		

Numele	Calitatea	Data	Seturi mari	Seturi mici	Galbeni
I. Ciocârlie	cenzor	-	2		
Honoriu Bănescu	cenzor	-	2		
Dr. Mihai Mărcuș	cenzor	-	2		
Mihai Lăzeanu	cenzor	-	2		

Tabelul IX. Greutatea monedelor de 100 lei din colecția Muzeului BNR (greutate standard 32,50 g).

Nr.	1939		1940	
	scut	arhanghel	stemă mică	stemă mare
1.	32,55	32,63	32,39	32,82
2.	32,48	32,50	33,00	32,71
3.	32,62	32,36	32,70	32,19
4.	32,36	32,53	32,46	32,45
5.	32,51	32,58	32,49	32,71
6.	32,34	32,43	32,38	32,35
7.	32,59	32,50	32,41	32,56
8.	32,54	32,41	32,39	32,77
9.	32,38	32,28	32,25	32,50
10.	32,44	32,48	32,46	32,73
11.	32,63	32,42	32,39	32,42
12.	32,39	32,71	31,52	32,89
13.	32,61	32,54	32,49	32,82
14.	32,44	32,39	32,14	32,53
15.	-	32,50	-	-
16.	-	32,76	-	-

Tabelul X. Greutatea galbenilor de podoabă din colecția Muzeului BNR (greutate standard 42,00 g).

Nr.	1939		1940	
	cosaș	lupoaică	țărancă	Traian
1.	40,80	40,40	42,10	42,26
2.	41,59	41,03	42,44	41,78
3.	41,12	41,76	41,99	42,38
4.	41,21	43,85	41,90	41,92
5.	42,47	41,86	42,10	42,21
6.	41,36	39,77	42,05	41,76
7.	40,77	41,37	41,98	41,82
8.	39,06	40,41	41,83	42,02
9.	41,16	40,88	41,91	41,93
10.	41,12	41,60	41,50	42,26
11.	42,66	40,52	41,65	41,64
12.	41,09	40,75	41,39	42,04
13.	41,01	40,53	41,63	41,95
14.	40,85	-	42,09	41,52
15.	40,82	-	42,09	41,96
16.	42,92	-	42,21	42,21
17.	-	-	42,09	41,80
18.	-	-	42,07	-

DOMNUL GUVERNATOR,

*Serviciul Tehnic
nu s'a ocupat
cu acestor
chestiune
Stin
23 DEC 1942*

Subsemnatul EMIL W. BECKER, artist sculptor statuar și meda-
list, domiciliat în București, str. Bateriilor Nr.50, cu onoare îmi
permit a vă supune următoarele:

În Decembrie 1937 am primit ordinul Domnului Guvernator să
execut lucrarea de monete de aur, care a durat 16 luni de zile și la
zi.

- 1/. Am executat 60 bucăți desene din care au fost alese de
Suveran 12 bucăți.
- 2/. Am executat în modelaj 12 bucăți.
- 3/. " " în ghips (plastru) 12 bucăți
- 4/. " " " bronz 12 "
- 5/. " " " stanțele pozitive în oțel (
- 6/. " " " " negative în oțel) 26 bucăți
- 7/. Am fost la Viena conform ordinelor D-lui Guvernator și
am adus 3 bucăți inele de oțel originale dela monetăria din Viena
ca să iasă moneda în grosimea celor austriace.
- 8/. Am executat în bronz aurit 12 bucăți monete, pe care
le-am predat D-lui Guvernator al B.N.R., aceste monete în cutii
speciale, care au primit înalta aprobare.
- 9/. Am predat Monetăriei Naționale conform ordinului D-lui
Guvernator dela B.N.R. contra chitanțe 26 bucăți stanțe și ponsoane
de oțel și 3 ringuri de oțel originale.
- 10/. Pentru toate aceste lucrări care nu s'au mai făcut în
țară la noi, am primit în 16 luni de zile numai 500.000 lei acout,
cuprins și voiajul dus și întors la Viena și plata inelelor, ringu-
rilor la Monetăria din Viena. Dacă mi se vor socoti minimum aceste
lucrări după cum mi s'a plătit decorația Regelui Carol I. mai am
de primit 800.000 lei (opt sute mii) afară de premiul de 200.000 lei
care mi s'a promis de dl. Guvernator cu multă bunăvoință pentru che-
tuelile ce am făcut cu transportul meu la Viena și pentru monetele
care le-am predat în cutii speciale, tot la dl. Guvernator al
B.N.R.-ului.

Primiți, vă rog, Domnule Guvernator, înalta stimă ce vă
păstrez.

Emil W. Becker
23 Dec 1942

DOMNIEI SALE
DOMNULUI GUVERNATOR AL BANCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

Fig. 1. Scrisoare prin care Emil W. Becker prezintă lucrările pe care le-a executat pentru emisiunea jubiliară din 1939.

S I T U A T I A

monedelor jubiliare din 1939.

S'au bătut un număr de 1.800 bucăți în 300 serii à 6 bucăți și anume:

	<u>à 20 lei</u>	<u>à 100 lei</u>	<u>galbeni</u>
bucăți....	600	600	600

Din care:

s'au vândut câte	2	2	2
s'au distribuit conforma tableului	<u>182</u>	<u>182</u>	<u>192</u>
Intrat în soldul Casei la 28 Dec. 1939:	416	416	407

Fig. 2. Situația emisiunilor jubiliare realizate și distribuite în 1939.

Mult Stimată Domnule Ministru,

Profund mișcat de delicata Dvoastră atenție, precum în calitate de numismat o apreciez în toată amplitudinea ei, îmi iau voie a vă exprima mulțumirile mele cele mai călduroase și sincerile mele sentimente de recunoștință.

Cu acest prilej îmi permit a vă prezenta și mulțumirile Societății Numismatice Române pentru concursul ce ați binevoit să-i acordați în atâtea rânduri, concurs ce i-a atins în cel mai mare grad propășirea.

Primiți vă rog, Domnule Ministru, atingerarea întregului meu devotament

Const. Moisil

București
11 Decembrie 1939.

Fig. 3. Scrisoare prin care Constantin Moisil, președintele Societății Numismatice Române, îi mulțumește guvernatorului BNR, Mitiță Constantinescu, pentru monedele primite.

Am primit o serie de
 monete fictive de aur.
 (cu o jura ducă Două
 a douăzeci și trei galbeni mai)
 Semnătura
 C. Rădulescu-Motru

Fig. 4. Confirmare de primire a unui set mare de monede, din partea lui C. Rădulescu-Motru.

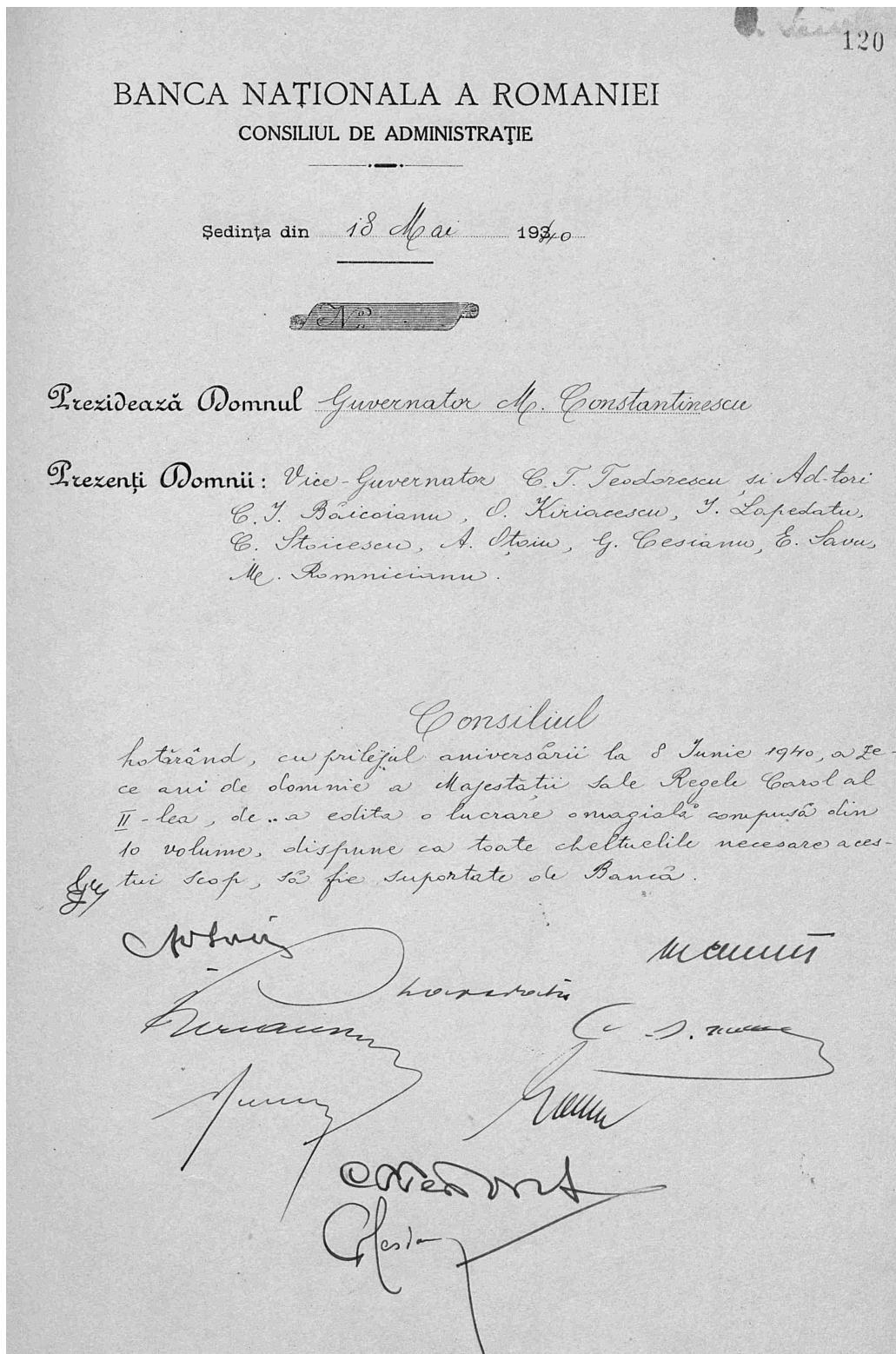


Fig. 6. Minuta ședinței Consiliului de Administrație a BNR din 18 mai 1940, în care se hotărăște editarea unei lucrări omagiale în cinstea lui Carol al II-lea.

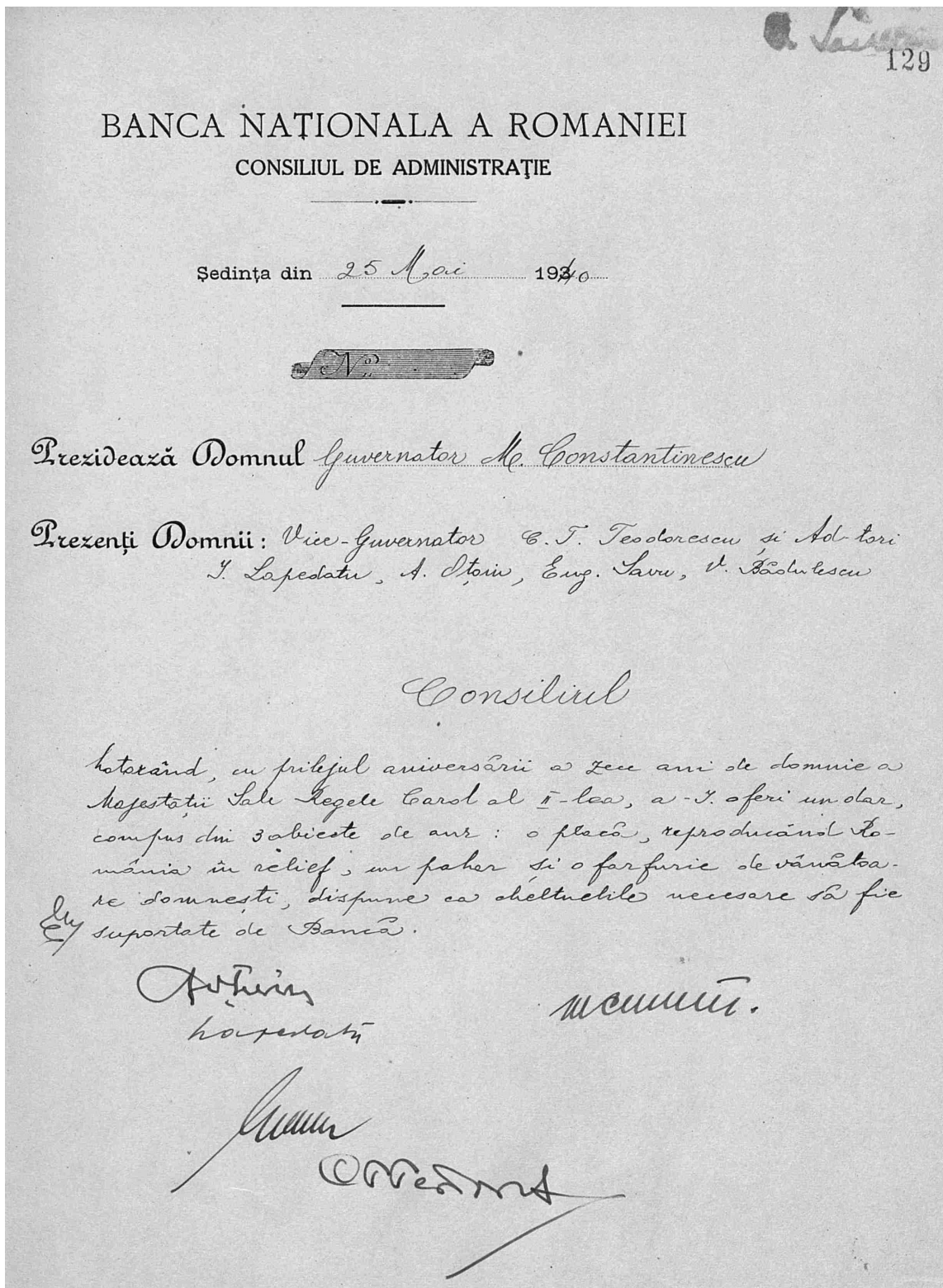


Fig. 7. Minuta ședinței Consiliului de Administrație a BNR din 25 mai 1940, în care dispune oferirea unor obiecte din aur regelui Carol al II-lea.

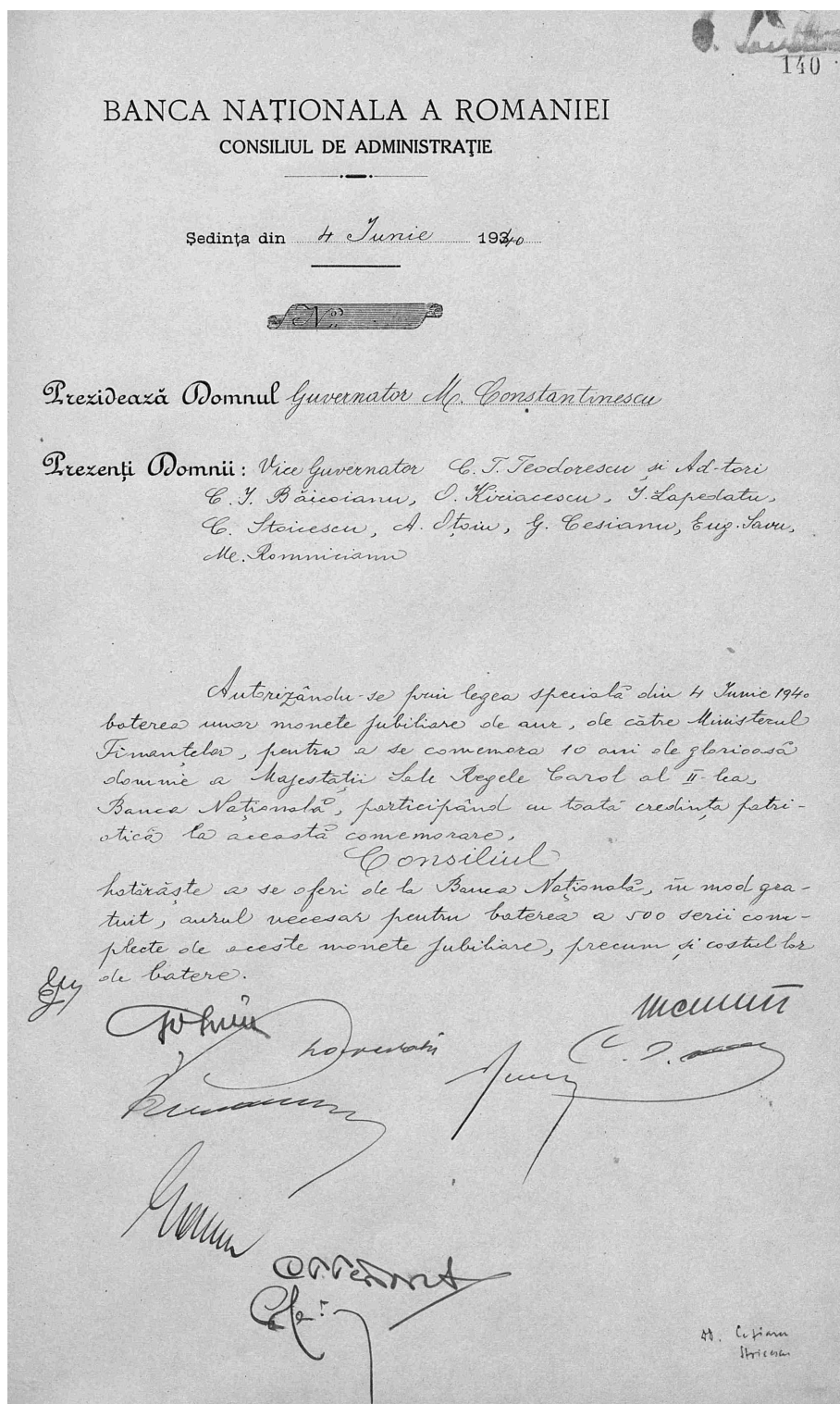


Fig. 8. Minuta ședinței Consiliului de Administrație a BNR din 4 iunie 1940, în care Banca Națională se oferă să pună la dispoziție gratuit cantitatea de aur necesară baterii a 500 de seturi de monede jubiliare și să suporte toate cheltuielile de producție.

77 85 33

CU PRILEJUL A ZECE ANI DE GLORIOASA
DOMNIE A MAJESTATII SALE REGELUI AM PRIMIT O SERIE DE
MONEZI JUBILIARE IN AUR.

M. CONSTANTINESCU 3 colecții *noii.*

C. T. TEODORESCU 3 " *Teodorescu*

C. I. BAICOIANU 2 colecții *C. I. Baicoianu*

O. KIRIACESCU 2 " *Kiriacescu*

I. LAPEDATU 2 " *Lapedatu*

C. STOICESCU 2 " *C. Stoicescu*

A. OTOIU 2 " *A. Oțoiu*

G. CESIANU 2 " *G. Cesianu*

EUG. SAVU 2 " *Eug. Savu*

M. ROMNICIANU 2 " *M. Romnicianu*

V. V. BADULESCU 2 " *V. V. Badulescu*

Fig. 9. Scrisoare prin care conducerea BNR confirmă primirea emisiunilor jubiliare din 1940.

Les émissions d'or du roi Carol II

RÉSUMÉ

À l'occasion du centenaire de la naissance du roi Carol I, en 1939, l'Hôtel National des Monnaies frappa des monnaies jubilaires en or de 20 et 100 lei et aussi des pièces sans valeur nominale dénommées officiellement *galbeni de podoabă* («pièces en or de parure»), chaque catégorie étant réalisée en deux variantes. L'année suivante, à l'occasion du 10^e anniversaire du début du règne de Carol II, furent émises deux autres séries similaires.

N'ayant aucune fonction commerciale, ces monnaies ont eu une circulation restreinte, étant offertes aux proches de la Maison Royale et aux hauts fonctionnaires de l'État, mais une bonne partie resta en possession du roi. Pour cette raison, en dépit du fait qu'on les considère parmi les plus valeureuses monnaies roumaines modernes, elles sont très peu connues. En mettant en valeur des documents des archives, l'auteur en apporte des précisions.

EXPLICATION DES FIGURES

Tableaux I-IV. Listes des bénéficiaires de l'émission jubilaire de 1939.

Tableaux V-VIII. Listes des bénéficiaires de l'émission jubilaire de 1940.

Tableau IX. Poids des monnaies de 100 lei de la collection du Musée de la BNR (poids standard 32,50 g).

Tableau X. Poids des *galbeni* de la collection du Musée de la BNR (poids standard 42,00 g).

Fig. 1. Lettre où Emil W. Becker présente les travaux qu'il a exécutés pour l'émission jubilaire de 1939.

Fig. 2. Situation des émissions jubilaires réalisées et distribuées en 1939.

Fig. 3. Lettre où Constantin Moisil, président de la Société Numismatique Roumaine, remercie le gouverneur de la BNR, Mitiță Constantinescu, pour les monnaies reçues.

Fig. 4. Accusé de réception d'un grand ensemble de monnaies, de la part de C. Rădulescu-Motru.

Fig. 5. Lettre de l'Hôtel National des Monnaies, sollicitant l'augmentation de la quantité d'or nécessaire à la réalisation de l'émission jubilaire de 1940, par suite de l'augmentation du tirage.

Fig. 6. Minute de la séance du Conseil d'Administration de la BNR du 18 mai 1940, décidant la publication d'un ouvrage offert en hommage à Carol II.

Fig. 7. Minute de la séance du Conseil d'Administration de la BNR du 25 mai 1940, décidant d'offrir quelques objets en or au roi Carol II.

Fig. 8. Minute de la séance du Conseil d'Administration de la BNR du 4 juin 1940, décidant que la Banque Nationale offre gratuitement l'or nécessaire à la frappe de 500 ensembles de monnaies jubilaires et qu'elle supporte tous les coûts de production.

Fig. 9. Lettre où la direction de la BNR accuse réception des émissions jubilaires de 1940.